

Vài trao đổi cần thiết về chương trình hiến tủy

Trong dịp tham gia ngày dọn dẹp làm đẹp khu phố Little Sài Gòn, chúng tôi tình cờ trông thấy một nhóm các bạn trẻ gốc Việt vây quanh chiếc bàn đặt ngay lối ra vào hội trường, nơi tập trung để chuẩn bị ra quân làm sạch khu phố Việt. Các bạn trẻ này mời gọi người qua lại và tiến hành làm công việc xét nghiệm tế bào cho một chương trình hiến tủy. Tiếp xúc với người bạn trẻ tên Thảo phụ trách nhóm, nhiều điều cô trình bày đã khiến chúng tôi thật sự xúc động nhưng không kém ngạc nhiên do kiến thức hạn hẹp trong lãnh vực y tế mới lạ với người Việt chúng ta. Tuần báo NVNN xin mạn phép phổ biến đến bạn đọc đoạn trao đổi ngắn với cô hầu giúp chúng ta có thêm ít hiểu biết về một trường hợp điều trị cũng như loại bệnh trạng mà người Việt chúng ta còn xa lạ.

NVNN: Chào Thảo bạn có thể cho đọc giả NVNN biết qua về mình không?

THẢO: Thảo là một luật sư về ngành tài chính, hiện cư ngụ tại thành phố NY với ông xã (anh cũng là luật sư). Thảo qua Mỹ năm 1990, (lúc Thảo được 9 tuổi) cùng ba mẹ theo chương trình H.O. và đã có thời gian dài định cư ở miền Nam Cali. Thảo tốt nghiệp về triết lý và chính trị ở trường UCLA, sau đó học và tốt nghiệp tại trường luật UC Berkeley. Gia đình của Thảo vẫn sống tại miền Nam Cali.

NVNN: Tại sao Thảo lại tham gia vào công việc vận động đồng hương hiến tủy?

THẢO: Gia đình chồng và bản thân Thảo bắt đầu tổ chức những buổi ghi danh hiến tủy ở Seattle, Texas, và miền Đông nước Mỹ. Bắt nguồn từ khi chị Anh (chị dâu Thảo), một bác sĩ ở vùng Houston, vừa mới được phát hiện ra hồi tháng Hai năm nay là chị bị bệnh tủy. Khi nghe tin này, cả nhà cảm thấy điếng hồn, không biết phải phản ứng ra sao.

Vì là một bác sĩ nên chị Anh rất xem trọng vấn đề giữ gìn sức khỏe, từ ăn uống cho đến sinh hoạt đều được rất cẩn trọng. Nhưng không may chị lại vướng vào căn bệnh mà thường chỉ xảy ra cho người lớn tuổi.

Ở một phương diện nào đó, bệnh tình của chị Anh làm cho Thảo nghĩ đời thật không công bằng. Chị là bác sĩ phụ sản, cho nên chị đã giúp cho ra đời không biết bao nhiêu em bé, cùng an ủi và chăm sóc cho bao nhiêu bà mẹ, và cũng đã cứu bao nhiêu mạng người khi chị phải giải phẫu trong phòng sinh. Nhưng cho dù chị là người tốt và đã giúp đỡ nhiều người, là con hiếu dâu ngoan, là vợ tốt mẹ lành (chị có hai con, một cháu gái 18 tuổi và cháu trai 14 tuổi), mắc phải căn bệnh quái ác này chị chỉ có thể sống trong vòng không quá 10 tháng nữa.

Vợ chồng Thảo và người thân trong gia đình không muốn một gia đình khác, một bệnh nhân khác, phải trải qua kinh nghiệm đau đớn như chính mình đang gánh chịu. Cho nên mọi người đã bắt tay vào công việc vận động đồng hương hiến tủy với mong ước rằng, sẽ thêm nhiều người VN, mở tấm lòng nhân ái và ghi danh hiến tủy.

NVNN: Đó là lý do Hội Anh được thành lập?

THẢO: Hội Anh (Team Anh) được tạo ra với hai mục đích; thứ nhất, kiếm ra một người trùng tủy với chị Anh để cứu mạng chị, và thứ hai, để thúc đẩy thêm người gốc Việt ghi danh đăng ký vào danh sách hiến tủy.

NVNN: Thảo có thể cho biết tại sao việc hiến tủy là quan trọng cho người Việt chúng ta?

THẢO: Mỗi năm trong cộng đồng Người Việt chúng ta có một số người bị bệnh ung thư máu hoặc tủy, và với những người này, chỉ có tủy sống mới có thể cứu mạng họ. Khi kiếm tủy, quan trọng nhất là kiếm ra được một người có tủy phù hợp với bệnh nhân, và người gốc thiểu số sẽ có cơ hội kiếm ra tủy phù hợp trong cộng đồng của họ, nghĩa là người VN bị bệnh tủy thì phải kiếm ra tủy trong cộng đồng mình, vì DNA của người VN giống nhau.

Nhưng muốn kiếm ra được tủy rất là khó cho một bệnh nhân gốc Việt vì rất ít người VN chịu hiến tủy. Lý do là vì cộng đồng chúng ta không hiểu biết nhiều về tiết trình hiến tủy. Rất nhiều người hiểu lầm là hiến tủy đau đớn, có thể nguy hiểm đến tánh mạng hoặc không an toàn cho sức khỏe. Nhưng thật ra, hiến tủy rất dễ và không đau đớn, cộng thêm khi một người chịu hiến tủy, đó cũng như họ đã cứu một mạng người. Nhưng vì cộng đồng không biết, không ai chịu hiến, cho nên tội nghiệp những bệnh nhân gốc VN sẽ ít khi kiếm ra tủy phù hợp để cứu mạng họ.

NVNN: Việc hiến tủy có làm đau đớn và ảnh hưởng đến sức khỏe người cho hay không?

THẢO: Hiến tủy không đau đớn, chỉ cần có chút can đảm đừng nghĩ về đau đớn hoặc bất tiện cho bản thân mình; và bạn có thể cứu một mạng người. Khi bạn trùng tủy với một bệnh nhân, bạn sẽ được mời đi khám sức khỏe tổng quát và cho thêm máu để thử nghiệm. Bạn sẽ được giải thích cặn kẽ về các an toàn hoặc các phản ứng nếu có tủy trường hợp của mỗi người, rồi sẽ được đưa vào một bệnh viện địa phương để bác sĩ chuyên khoa (1) lọc máu hoặc (2) lấy tủy bào từ xương chậu ra. 70% bệnh nhân chỉ cần tế bào gốc, còn 30% bệnh nhân còn lại sẽ cần tủy sống.

Nếu bệnh nhân chỉ cần tế bào gốc trong máu, bạn sẽ được chích kích thích tố vào máu để làm gia tăng các tế bào gốc công việc này mất 4 hoặc 5 ngày liên tục. Sau đó bạn sẽ vào bệnh viện để lọc ra các tế bào gốc đó (công việc này mất 5 hoặc 6 tiếng đồng hồ). Máu được truyền từ một cánh tay vào bộ phận máy lọc để lấy các căn bào cần thiết rồi máu lại được trả lại trong cơ thể qua cánh tay kia.

Nếu bệnh nhân cần tủy sống, bạn sẽ được chích thuốc tê nên không thấy đau gì cả. Khi tỉnh dậy bạn sẽ được khám rất cẩn thận trước khi đi về (từ khi vào bệnh viện cho tới lúc ra về mất 4 hoặc 5 tiếng đồng hồ). Trong khi được gây mê hoặc gây tê, bác sĩ sẽ dùng một cây kim lớn để rút tủy bào từ xương chậu (chỗ xương mỏng nhất ở phía bên hông). Khi đã về nhà bạn có thể cảm thấy ê ẩm chỗ kim chích và sẽ được cho thuốc uống (Tylenol hoặc Motrin). Cảm giác này sẽ biến mất trong một vài ngày; qua hôm sau bạn vẫn có thể hoạt động bình thường.

NVNN: Xin bạn hướng dẫn bà con mình cách thức để có thể hiến tủy?

THẢO: Có ba cách hiến tủy: (1) đi đến những cơ quan đăng ký hiến tủy; mỗi vùng thường sẽ có ít nhất một nơi, và nhiều khi đây cũng là nơi hiến máu; (2) đi tham dự những buổi ghi danh/đăng ký hiến tủy trong vùng bạn định cư, như Seattle; và (3) ghi danh trên Internet tại địa chỉ <http://www.aadp.org/pages/register.php>.

Khi ghi danh, bạn sẽ cần điền một mẫu đơn chấp thuận (consent form) và ký tên. Xong rồi lấy một ít mẫu tế bào bằng cách dùng bốn que bông gòn gác trong gò má (cotton swabs) rồi gói mẫu đơn có chữ ký và các que gác có mẫu tế bào đến trung tâm Trung Tâm Hiến Tủy Toàn Quốc (National Marrow Donor Program). Phong bì đựng que gác phải được niêm kín trước khi gửi đi.

NVNN: Anh Team có kế hoạch tiếp tục vận động đồng hương hiến tủy trong những ngày tới tại Seattle?

THẢO: Theo lịch trình thì nhóm Thảo sẽ có hai buổi ghi danh hiến tủy cuối tuần này trong cộng người Việt tại thành phố Seattle. Chi tiết như sau: Thứ bảy ngày 30 tháng 5-2009 từ 10:00am-1:30pm tại cơ quan Asian Counseling Referral Services - 3639 Martin Luther King Jr. Way S, Seattle, WA 98144 và chủ nhật 31 tháng 5-2009 từ 10am-2pm Chùa Cổ Lâm - 3503 S Graham St Seattle, WA 98118. Đồng hương có thể liên lạc ĐT 206-695-7600 để biết thêm chi tiết.

NVNN: Cám ơn đã làm mất thời gian của bạn, chúc Thảo thành công trong chương trình giúp đỡ cộng đồng.

THẢO: Cám ơn anh đã giúp nhóm phổ biến tin tức đến đồng hương.

Bác sĩ Anh cùng gia đình.